

Två nya TNC-ordlistor: bas och betong

Fackspråkens basord – i TNC 104

Det fackspråkliga ordförrådet är den del av ordförrådet som i någon mån går att styra och försiktigt putsa på. Syftet med putsen är förstås att skapa ordning och reda i språkbruket och att få fram ändamålsenliga termer som bidrar till entydighet och precision i den fackspråkliga kommunikationen. Här kommer TNCs nya ordlista, "Basord i våra fackspråk", väl till pass. Det är en skatt för alla som vill och behöver vara precisa.

"Basord i våra fackspråk" är till stöd när

- man behöver reda ut och definiera begrepp inom ett visst verksamhets- eller fackområde
- man behöver tydliggöra gränserna mellan näraliggande begrepp som ofta blandas samman, till exempel *information* och *data* eller *samverkan*, *samordning* och *samarbete*
- man behöver skilja på allmänspråkliga och fackspråkliga betydelser hos (samma) ord; i fackspråk är ordens betydelser oftare snävare
- nya företeelser behöver benämnas på svenska.

Att skapa nya termer kan även översättare, som översätter från ett främmande språk till svenska, behöva göra när svenska term motsvarigheter saknas.

"Basord i våra fackspråk" kan också hjälpa dem som behöver skapa nya termer på de officiella minoritetsspråken. Om man ska skapa termer på finska eller romani chib för olika typer av processer (t.ex. *föroreningsprocess* inom avfallstekniken) eller planer (t.ex. *vårdplan* inom hälso- och sjukvården) så är det bra att veta vad som kännetecknar en process eller en plan.

Ordlistan innehåller ord eller termer som förekommer i de flesta fackspråk och som ligger högt upp i en tänkt begreppshierarki, t.ex. *del*, *företeelse*, *element*. Här finns också termer på lägre nivåer, t.ex. *kärra*, *fordon*, *vagn*, från i huvudsak tekniska och naturvetenskapliga fackområden. Att skapa ordning och reda i det tekniska basordförrådet hörde nämligen redan från början till TNCs uppgifter, och vi har därför helt naturligt mycket material från dessa områden.

Ordlistan, som kostar 477 kronor inkl. moms, kan beställas via TNCs webbplats.

Anna-Lena Bucher och Gunnel Johansson (sittande) presenterade ordlistan under en lanseringsträff på TNC den 25 april 2012. (Foto: Henrik Nilsson.)

Nya betongtermer och etablerade – i TNC 103

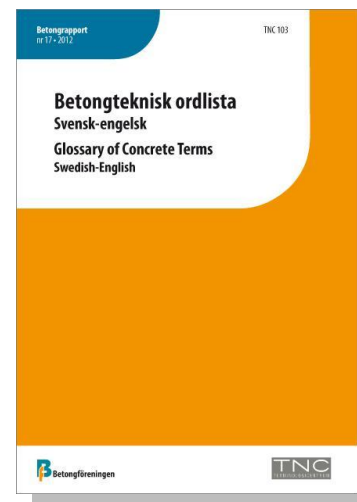
Numera finns det nya tekniker för att åstadkomma mönster i betong. Man kan till och med överföra ett fotografi till en betongyta. En sådan yta kallas för *grafisk betong*, och begreppet finns definierat i TNCs nya ordlista "Betongteknisk ordlista" (TNC 103).

Ordlistan innehåller över 750 termposter från det betongtekniska området, med svenska definitioner och term motsvarigheter på engelska. Här finns termer som rör allt från armering, betongtillverkning, betongvaror och speciella gjutningsmetoder till redskap och maskiner för bearbetning.

Som byggnadsmaterial är betong det som har använts mest i de byggnader och anläggningar som finns uppförda i dag, och det är inte troligt att något annat byggnadsmaterial går om på länge än. Det är därför viktigt att det finns tidsenlig och korrekt terminologi för detta omfattande och viktiga område. Det behövs för alla de olika aktörer inom planering, byggande och förvaltning som tillsammans utgör byggindustrin i vid mening.

Ett annat skäl till att terminologin måste hållas uppdaterad är att det ständigt pågår en vidareutveckling inom betongbyggandets olika led, där reglerna för dimensionering och beräkningar, nya tillsatsmaterial och nya metoder på arbetsplatsen kan tas som exempel. Dessutom blir svensk byggmarknad i ökande grad en del i den internationella, främst europeiska, marknaden, vilket ökar kraven på språkkunskaper hos de aktiva.

Ordlistan har utarbetats på initiativ av Svenska Betongföreningen, och ett stort antal specialister från skilda ämnesområden med anknytning till betongteknik

har medverkat. Gunnel Johansson från Terminologicentrum TNC har varit terminologisk expert.

Ordlistan, som kostar 800 kronor exkl. moms, kan beställas via TNCs webbplats. Det kommer även att finnas en elektronisk version av ordlistan som på sikt kommer att bli sökbar via Rikstermbanken.

Ingvar Börtemark presenterade ordlistan under en pressträff på TNC den 20 mars 2012. (Foto: Henrik Nilsson.)

Rikstermbanken fyllde tre år den 19 mars. Det firade vi med att lägga in en hel del nytt material, bl.a. från Andra AP-fonden, Centrala Soldatregistret, Centrum för Näringslivshistoria, Konjunkturinstitutet, SLU, Svenskt Näringsliv, Sveriges Domstolar, Transportstyrelsen, Sjunde AP-fonden, Södra, Intrum Justitia Sverige AB, Bokföringsnämnden, Bankgirocentralen, BGC och Rekryteringsmyndigheten. Arbetet med Rikstermbanken fortsätter: med import av mer material men också med utveckling av nya tekniska funktioner.

Nationella termbankar finns och utvecklas även i andra länder, bl.a. i Finland och Kroatien ([Struna](#)). I oktober i år ordnar TNC ett internationellt seminarium om nationella termbankar i samband med EAFTs världskonferens i Oslo.

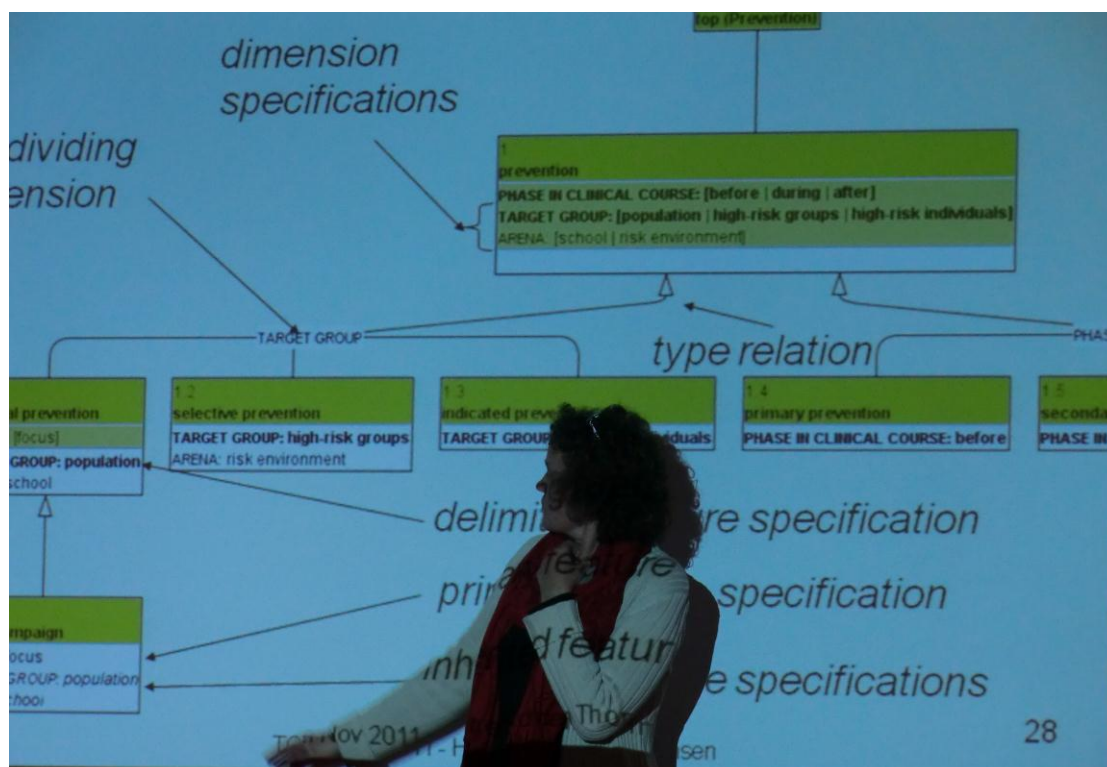
Har du idéer om Rikstermbankens utveckling? Hör gärna av dig till [Anna-Lena Bucher](#) eller [Henrik Nilsson](#). Vi planerar ett öppet diskussionsmöte efter sommaren.

Notiser

Fördjupning i definitioner

Begreppsanalys och definitionsarbete är den mest omfattande och resurskrävande delen i ett typiskt terminologiprojekt. Det är därför inte så konstigt att definitionen som sådan intresserar många terminologer. I november ägnades ett helt seminarium åt definitionen. Deltog gjorde ett 50-tal terminologer från hela Europa på seminariet som anordnades av Rute Costa och Christophe Roche i Lissabon som en del av konferensen ToTH (Terminologie et ontologie).

Filosofen Frédéric Nef gav inledningsvis en vidlyftig exposé över begreppet definition, bland annat den syn som Port Royal-skolan (känd framför allt för sin grammatik) har. Gerhard Budin fortsatte med en överblick över dagens terminologiteorier och deras respektive syn på definitionen. Han berörde även de ISO-standarder som handlar om definitionsskrivande och definitionskriterier och menade att också andra typer av definitioner än den "klassiska", intensionella definitionen kan vara mycket användbara, t.ex. den operationella definitionen. Christophe Roche beskrev definitionen i formellt språk och särskilt dess betydelse i det han kallar "ontoterminologin" – en metod som kombinerar terminologi och ontologi (begreppssystem med relationer som är maskinläsbara). Hanne Erdman Thomsen fördjupade sig i den intensionella definitionen, särskilt i hur kännetecken kan användas i begreppsanalys för att nå fram till bra definitioner. TNCs Henrik Nilsson utforskade den extensionella definitionen, som består av en uppräknings av referenter eller underordnade begrepp.

Hanne Erdman Thomsen, från Handelshøjskolen i København (CBS), är helt inne i intensionella definitioner. Foto: Henrik Nilsson.

Lika varierat som vanligt – SFÖ-konferensen 2012 i Gävle

I år hade Sveriges Facköversättarförening (SFÖ) valt temat "Lika – olika" för sin årliga konferens. Och utbudet var minst sagt varierat, med allt från systemiskt funktionell grammatik till mindfulness, EU-översättning, språkpromotorer och en intressant diskussion om översättningspriser. Dessutom bjöds deltagarna på ett föredrag om Gävle, whiskyprovning och på en ståuppföreläsning med Piaf-inslag av Anna-Lena Brundin.

Henrik Nilsson från TNC höll ett föredrag under titeln "Termer och villkor" vilket varken handlade om taffliga översättningar eller om hur man sluter avtal som översättare. I stället betonade han hur mycket facköversättaren och terminologen faktiskt liknar varandra och hur mycket terminologiarbete som egentligen är en del av facköversättarens vardag. I samband med konferensen hölls föreningens årsmöte. Då bestämdes bland annat att SFÖ ska fortsätta vara medlemmar i FIT (La Fédération Internationale des Traducteurs) och att företag fortsatt ska få vara kvar som medlemmar i SFÖ. Under konferensen kunde man också besöka en miniaturställning med olika utställare, däribland TNC, Språkkonsulterna och leverantörer av verktyg för datorstödd översättning (CAT-verktyg) och terminologihantering.

SFÖ-konferensen 2012 hölls i Gävles fina konserthus. Foto: Henrik Nilsson.

Ny Termdistkurs hösten 2012

För fjärde gången anordnas i höst en samnordisk terminologikurs på distans, Termdist. Kursen, som omfattar 7,5 högskolepoäng, ges med början under

vecka 40. Följande ämnen tas upp: terminologins centrala begrepp, förhållandet mellan fackspråk och allmänspråk, förhållandet mellan terminologi och lexikografi. I kursen ingår många övningar i praktiskt terminologiarbete, t.ex. strukturering av begreppssystem, definitionsskrivning och termskapande.

Kursen är nätbaserad och de olika föreläsarna kommer att ansvara för olika delar av kursen. Deltagarna kan komma från alla de nordiska länderna. Därför kommer en del av övningarna att genomföras i blandade nordiska grupper, medan andra blir mer språkspecifika. Kursspråk är danska, norska och svenska. Karlstad universitet är ny partner i samarbetet och svenska studenter kommer att kunna ansöka där. TNC, som medverkat i de tidigare kurserna, kommer att medverka även den här gången.

Kontakta [Anna-Lena Bucher](#) eller [Henrik Nilsson](#) för mer information.

Termkonferensen 2012

Den nationella termkonferensen i hälso- och sjukvård 2012 anordnas i år i Linköping, 2–3 oktober. Samtidigt anordnas konferensen Scandinavian Conference on Health Informatics 2012. Mer information finns [här](#).

TNCs kurser hösten 2012

Klicka på länkarna nedan om du vill ha mer information om kurserna.

[Red ut begreppen!](#) Vår grundkurs i det terminologiska angreppssättet. Kursdatum: 12 september och 14 november.

[Det är en definitionsfråga!](#) Fördjupningskurs i konsten att definiera. Kursdatum: 27 september.

[Skrivregler och språkvård](#) Kurs om skrivregler för svenska och engelska samt fackspråklig språkvård. Kursdatum: 29 augusti, 18 oktober och 19 december.

[This is not a chair in Dutch!](#) Grundkurs i terminologi för översättare och tolkar. Kursdatum: 12 december.

NYHET: [Lita på denna källa?](#) Kurs om terminologisk källkritik (enligt ISO 23185) och om termbanker och andra terminologiska källor. Kursdatum: 6 december.

Andra kurser från TNC

Vi kan också ge andra kurser än dem som vi har planerat inför hösten. Gör en [intresseanmälan](#) på TNCs webbplats om du är intresserad av någon av de andra kurserna som vi ger eller om kursdatumen i höst inte passar dig.

[Vårdspråk och språkvård](#)

I den här kursen är medicinens språk i blickfånget. Vi utgår från "Medicinskt fackspråk i skrift", en samling råd och riktlinjer om det medicinska fackspråket i vid mening som TNC, Socialstyrelsen, Läkartidningen och Läkaresällskapets språkkommitté står bakom.

"Nio till punto"

Den här fortsättningskursen i terminologi är riktad till översättare och tolkar som redan gått en terminologikurs. Här vill vi ge deltagarna fördjupade insikter i terminologisk metodik och översättningsorienterat terminologiarbete.

Ordlusta

I kursen "Ordlusta" visar vi hur det terminologiska angreppssättet kan användas när man gör en ordlista, oavsett om ordlistan ska ges ut som bok eller presenteras på webben.

Vill du läsa mer om varför terminologiarbete är viktigt?

Gå in på vår [blogg](#) som du hittar på TNCs webbplats. Där skriver vi om varför det lönar sig att arbeta med terminologi, vad språklagen säger om fackspråk och termer, om vad som är en bok i dag och mycket, mycket mer.

Terminologifrämjandet

TNCs abonnenter är med i [Terminologifrämjandet](#). Som abonnent får man bland annat rabatt på TNCs ordlistor och möjlighet att ställa frågor till termtjänsten. Dessutom blir man inbjuden till seminarier om terminologiarbete och fackspråk som TNC arrangerar.

Ett stort abonnemang kostar 7 900 kronor (exkl. moms) per år och ger nio timmar av TNCs tid. Tiden kan bland annat utnyttjas till

- terminologifrågor
- textgranskning
- strukturering av terminologisk information
- medverkan i interna terminologidiskussioner.

TNC kan också komma till interna möten och informera allmänt om fackspråk och terminologiarbete.

Termfrågor

Som abonnent i Terminologifrämjandet förköper man tid som kan användas till exempelvis TNCs termtjänst. Under rubriken *Termfrågor* redovisar vi några av de frågor och svar som kommit till termtjänsten den senaste tiden. Har du kommentarer eller tillägg till svaren får du gärna höra av dig.

Fråga: Det finns butiker som har utrymmen under tak, som kunderna kan köra in i hela vägen med bilen. Så ser det ut på många svenska brädgårdar. På engelska kallas ett sånt utrymme för *drive-in hall*. Vad kallas det på svenska?

Svar: Använd *drive in-hall* på svenska, men med flyttning av bindestrecket och med svenskt uttal och böjning av *hall* förstås. En drive in-hall är alltså ett butiksutrymme under tak där man kan köra in med bilen och själv lasta in det man ska köpa. Termen är alltså inte begränsad till brädgårdar.

Det engelska "drive in" verkar ursprungligen ha syftat på att man kör fram till/in i en serviceinrättning och stannar i bilen medan man får service (äter mat, ser på film etc.). Vid "drive through" däremot, står man i kö med bilen, köper något från bilen och åker iväg. Detta att åka in med bilen men gå ur den och expediera sig själv är egentligen ett tredje begrepp.

Två stora byggvaruhus använder begreppet i sin marknadsföring ("Här lastar du enkelt bil och släp utan att behöva tänka på vädret."), och benämner det "drive-in-hall". Denna glidning i betydelsen hos *drive in* har tydligen även skett på engelska, så vi föreslår att det även används på svenska för detta tredje begrepp.

Fråga: I ett policydokument beskriver vi *skall-krav* och *bör-krav*. Alla krav formuleras tydligt med fraserna "skall", "skall ej", "bör", "bör ej". Nu har vi fått veta att vi i stället borde använda "ska", men *ska-krav* låter konstigt. Har ni terminologer några synpunkter på detta?

Svar: Formen *ska* betraktas inte längre som vardaglig, utan kan användas i alla slags texter. Den rekommendationen kom redan under tidigt 2000-tal. Även i lagar och förordningar har man numera gått över till formen *ska*. Vi menar därför att *ska-krav* bör användas i stället för *skall-krav*.

Fråga: Jag håller på med ett införandeprojekt av ett system som från början skulle hantera bilder men som nu även tar hand om film och ljud. Då fungerar inte de termer som man hade förut såsom "bilden visar", "bildinfo" etc. Har TNC något förslag på ett samlingsnamn för bild, film och ljud?

Svar: Ja, en gångbar term för detta är *medium*. När begreppet används inom kommunikation definieras det så här: 'medel för överföring eller lagring av data'. Termen *medium* böjs i modern svenska "ett medium, mediet, två medier, medierna", och får som förled formen *medie*-. I ditt fall skulle det bli "mediet visar", och "medieinfo" i stället för "bilden visar", "bildinfo".

I ett projekt där Kungliga Biblioteket tillsammans med TNC redde ut centrala begrepp skrev man så här om *medium*:

"Med *medium* kan menas t.ex. pergament, papper, mikrofilm, magnetband, cd-skiva, bärbart dataminne (t.ex. ett USB-minne) och stationärt dataminne (i datorns hårddisk). Således kan t.ex. en karta vara fäst på mediet papper eller lagrat som en fil på mediet hårddisk."

Fråga: Det har kommit ut nya fruktdrycker med smaker som kallas "Strawberry Yumberry", "Yuzu Gooseberry" och "Loganberry Guarana". Vad heter dessa frukter på svenska?

Svar: När det gäller "yumberry" kallas själva växten vanligen *bärpors*, med det latinska namnet *Myrica rubra*. Vi kan inte finna att frukten skulle ha en annan benämning.

Följande finns att läsa på en webbsida om buskar och träd från Kina (www.flyinge.nu):

"Bärpors är troligen en helt ny erfarenhet för kinaresenärer. Frukterna säljs på marknader och utmed vägarna och odlas uppenbarligen på många ställen. Frukten är klotrund och ungefär 2,5 cm stor. Ytan är småknottrig och har samma färg som en gammal bourgogne. Köttet har en radiär strimmighet in mot en central, knappt centimeterstor kärna. Mot mitten är köttet något ljusare än vid ytan. Smaken är syrligt aromatisk med ett stänk av smultron och odon. En viss strävhet kan spåras. Detta är *Myrica rubra*, en samsläkting till vår svenska pors."

"Yuzu" kommer också från Kina och har samma namn på svenska: *yuzu*. Det är framför allt juicen från denna citrusfrukt som man använder som smaksättning. "Loganberry" är den engelska benämningen på ett av bären som ingår i "björnbärshallongruppen", dvs. hallonlika hybrider mellan hallon och björnbär. På svenska kallas bäret *loganbär* och det latinska namnet är *Rubus loganobaccus*.

Fråga: Vad är ett organigram? Det har någonting att göra med organisationens struktur.

Svar: *Organigram* används ungefär som en synonym till *organisationsschema*, dvs. något som visualiserar sambanden mellan enheterna inom en organisation. Men vi tycker att *organisationsschema* är att föredra därför att det är en tydligare och mer genomsynlig term än *organigram*.

Fråga: Personuppgiftslagen (PUL) använder *samtycke*, men ibland vill jag hellre skriva *godkännande* på vår webbplats. Kan jag det?

Svar: Nej, *samtycke* är vid det här laget en etablerad term för det som kan definieras som 'frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring genom vilken en person som tillfrågats om något, efter att ha fått information, godtar det frågan gäller'. I ett sammanhang som har med PUL att göra kan *samtycke* inte bytas ut mot *godkännande*, som är betydligt allmänare till betydelsen.

Den här definitionen kommer från det projekt om biobanker som TNC var engagerad i för några år sedan. Där stod också i en anmärkning till termposten: "Notera att det beslut som den tillfrågade fattar kallas *samtyckesbeslut* och kan innebära att han/hon lämnar sitt samtycke eller att han/hon inte gör det."

Undvik att använda *samtycke* synonymt med *samtyckesbeslut*." Det sista påpekandet är viktigt.

Fråga: Har TNC något förslag till svensk motsvarighet till *privacy by sign*? Jag har hittat "inbyggd integritet" när jag googlat, i en enda källa: ett översatt EU-direktiv.

Svar: Först en liten varning: rent allmänt bör man förhålla sig en aning kritisk till översatta texter. Men vi tycker också att *inbyggd integritet* kan vara en bra svensk term för det som beskrivs som 'inbyggda mekanismer i IT-system för skydd av den personliga integriteten'. Det finns många termer där *inbyggd* ingår, vissa med en konkret betydelse (*inbyggd antenn*), andra med en mer abstrakt (*inbyggd affärsanalys*).

Fråga: Min fråga gäller det engelska uttrycket *white filament* inom växtmikroförökning. Vad säger man på svenska?

Svar: Utifrån de kontexter som du har skickat har vi kommit fram till att *white filament* är ett annat uttryck för *etiolated shoots*. Det motsvaras på svenska av *bleka sticklingar*.

Bok- och lästips

Geoinformatiikan sanasto = Ordlista för geoinformatik = Vocabulary of geoinformatics

Det är bara en mindre del av de 136 begreppen som fått svensk ekvivalent – tonvikten ligger på finska och engelska termer.

Helsingfors: Sanastokeskus TSK : Inspire verkosto, 2011. 216 s. Hämtat 26 april 2012 från <http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/GeoinformatiikanSanasto.pdf>> ISBN 978-952-9794-28-7.

Kulinariska ord (Bergman, Olle)

[Ur förlagsinformation:] Våra kök befolkas av en mängd kändisar utan att vi har en aning om det, bland andra en rysk greve (*korv Stroganoff*), en australiensisk operasångerska (*Peach Melba*), Ludvig XIV:s hovmästare (*bechamelsås*) och drottningen av Italien (*pizza Margherita*).

Lund: Historiska media, 2011. 127 s. : ill. ISBN 978-91-86297-77-0.

Myndigheterna har ordet : om kommunikation i skrift (Nyström Höög, Catharina, Söderlundh, Hedda & Sörlin, Marie)

[Ur förlagsinformation:] Vad vet vi om dagens myndighetstexter? Är de svåra eller lätta att läsa och förstå? Och hur går skrivarbetet till på myndigheter? Vem skriver, vem ansvarar för innehållet och hur används textmallar?

Stockholm: Språkrådet : Norstedt (distr.), 2012. 175 s. (Språkrådets skrifter 14). ISBN 978-91-1-304507-8-0

Nordterm 17: Samarbetet ger resultat : från begreppskaos till överenskomna termer

Konferensrapporten från Nordterm 2011, som hölls på Vasa universitet, innehåller alla bidrag från konferensen samt rapporter från de nordiska länderna om deras terminologiarbete. TNC har bidragit med fyra artiklar, om Rikstermbanken, terminologiska ledningssystem, arbetet inom HSA och Term-O-Stat.

Helsingfors: Sanastokeskus TSK, 2012. 274 s. (NORDTERM 17)
ISBN 978-952-9794-29-4.

Samtal om begreppskartor : en väg till ökad förståelse (Westman, Anna-Karin)

[Ur sammanfattning:] Här belyses hur elevdiskussioner om begreppskartor kan bidra till en ökad förståelse för innebörden av de utvalda biologiska begreppen hos deltagande elever. [...] I bakgrunden finns också tidigare forskning som visat att elevers diskussioner med varandra har positiv inverkan på lärandet.

Härnösand: Mittuniversitetet, 2011. 42 s. (Mid Sweden licentiate thesis 64)
Hämtat 26 april 2012 från <<http://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:436551/FULLTEXT01.pdf>>. ISBN 978-91-86694-43-2.

Svarta listan : ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk

[Ur sammanfattning:] Svarta listan har varit ett viktigt redskap i arbetet med att modernisera ord och fraser i författningarna alltsedan den gavs ut första gången 1988. Den tar upp ord som ger ett stelt, kanslispråkligt intryck. Ersättningsorden är så gott som alla hämtade från moderna författningar och alltså redan etablerade i författningsspråket. Denna fjärde upplaga är snarlik den föregående från 2004. "Skall" har bytts ut mot "ska" i alla exempelfraser och ett par förtydliganden har också gjorts.

4. uppl. Stockholm: Statsrådsberedningen, 2011. 20 s. (SB PM 2011:01)
Hämtat 24 april 2012 från
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/01/97/75/9903a7c4.pdf>>

Svensk-engelsk ordbok för kommuner, landsting och regioner

[Ur förlagsinformation:] Ordboken är tänkt att underlätta för politiker och tjänstemän inom kommuner, landsting och regioner i kontakterna med utlandet. Innehållet omfattar termer inom alla verksamhets- och politikområden. Detta är en omarbetad och moderniserad utgåva av tidigare "Kommunal ordbok" från 1993 (2. utgåvan 1998) och en mängd nya ord och begrepp, både facktermer och ur den speciella "EU-vokabulären", har tillkommit.

Stockholm: SKL Kommentus media, 2011. 165 s. ISBN 978-91-7345-238-0.

Terminology for Europeans (and beyond) : proceedings of the International symposium on terminology service centres

[Leeuwarden July 5, 2010] / NL-Term ... Kruyt, Truus ... (eds.)
I denna symposierapport finns ett bidrag av Anna-Lena Bucher på s. 87-98: "Focus on terminology: challenges at, and experiences from, the Swedish Centre for Terminology TNC".

Gent: Academia Pr., 2011. 138 s. (NL-Term publications).
ISBN 978-90-382-1868-7.

The Cambridge handbook of language policy (Spolsky, Bernard (red.))
[Ur förlagsinformation:] "It provides a historical background which traces the development of classical language planning, describes activities associated with indigenous and endangered languages, and contains chapters on imperialism, colonialism, effects of migration and globalization, and educational policy." På s. 16-36 i handboken finns "History of the field: a sketch" av Björn H. Jernudd och Jiří Nekvapil. Utöver Jernudd deltar ytterligare 46 skribenter i detta samlingsverk.

Cambridge Cambridge U.P., 2012. 738 s. ISBN 978-0-521-19565-2

Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik (Wiklund Gustin, Lena & Bergbom, Ingegerd (red.))

[Ur förlagsinformation:] Både övergripande begrepp som exempelvis hälsa och vårdande och mer avgränsade begrepp som vila, vårdande kommunikation och ansvar tas upp innan boken avslutas med ett kapitel om hur man via reflektion kan lära sig att förstå och använda sig av vårdvetenskapliga begrepp.

Lund Studentlitteratur, 2012. 512 s. ISBN 978-91-44-07104-6

Värdering och bedömning av militära insatser och effekter : begreppsanalys och problematisering (Nilsson, Peter)

[Ur sammanfattning:] Rapporten sammanfattar den kritik och de identifierade brister som framförts mot militär värdering och gör i förekommande fall kopplingar till underliggande teori. En av bristerna gäller begreppsapparaten – samma ord används i flera olika sammanhang men med högst varierande innebörd, ibland till och med i samma dokument, vilket försvårar diskussion och utveckling av området.

Stockholm: FOI, 2011. 51 s. (FOI-R-3290-SE). Hämtat 16 februari 2012 från <<http://www2.foi.se/rapp/foir3290.pdf>>.

Summary in English

Basord i våra fackspråk (Basic terms in special languages)

Sometimes it really matters what words you use. Especially in professional communication. A new glossary published by the Swedish Centre for Terminology (TNC) brings order and clarity to a large number of basic terms widely used both in everyday language and in various professional activities.

The glossary will be of help when one needs to e.g.:

- define concepts in a certain domain
- distinguish between such closely related concepts, e.g. as information and data or co-operation and collaboration
- find an appropriate Swedish term to name a new phenomenon.

Many of the concepts – e.g. element, system and quantity – in the glossary belong to an upper ontology which means that they are used across many domains. There are also more specific concepts, e.g. hydrolysis and vehicle, which belong to natural sciences and technology. The glossary contains 1 612 terminological entries with terms and definitions in Swedish.

Betongteknisk ordlista (Swedish-English Glossary of Concrete Terms)

The glossary has been compiled on the initiative of the Swedish Concrete Association. The idea was to revise the terminology presented in TNC's almost 40-year-old *Betongteknisk ordlista* (TNC 46), and thus provide professionals with a comprehensive state-of-the-art terminology to use when communicating in Sweden and abroad. Both older and new terms are presented: *reinforcement* and *precast concrete product*, *graphic concrete* and *self-compacting concrete* together with many others. The new glossary contains more than 700 terminological entries with terms in Swedish and English and definitions in Swedish.

Rikstermbanken

On 19th March, the Swedish national term bank celebrated its third birthday by adding terminology from new and already presented domains. The terminological material has been supplied by the Confederation of Swedish Enterprises, Centre of Business History, Swedish Transport Agency and several other organizations.

Sweden is not alone as a holder of a national terminology repository. Finland and Croatia are two of the countries who are in the process of collecting and presenting terminology in their national languages. TNC will contribute to a growing international cooperation on the issue by organizing an international seminar on national term banks as part of the EAFT Terminology Summit in Oslo later this year.

Definitions in focus: a seminar in Lisbon

Definition writing and concept analysis are the most resource-consuming activities of a typical terminological project. No wonder terminologists never tire of discussing these issues. In November 2011, a seminar was held in Lisbon as part of the yearly ToTH (Terminologie et ontologie) conference. The definition was the focus of discussion. Frédéric Nef, a French philosopher, gave an extensive overview of the concept of definition in the philosophic context. A terminology theory conception of the definition was discussed by professor Gerhard Budin. Hanne Erdman Thomsen, a computational linguist, and Henrik Nilsson, a TNC terminologist, discussed two types of definitions: intensional (Hanne) and extensional (Henrik).

As varied as usual: SFÖ conference in Gävle

SFÖ (the Swedish Association of Professional Translators) conference had a slew of topics to address this year: from functional grammar to mindfulness to

EU translation to a translator's role as language promoter. Henrik Nilsson, TNC, contributed to the diversity by having a presentation on translators' contact with terminology.

New Termdist course to start in autumn

For the fourth consecutive year, Termdist (a Nordic web-based university terminology course) is to start in autumn. The course gives 7,5 credit points, and covers the key areas of terminology science and terminology work – concept analysis, definition writing, term formation, management of terminology projects, as well as the role of terminology in special communication etc. The course will be taught in Swedish, Norwegian and Danish. Swedish students can apply through Karlstad University. TNC, who was involved in teaching all preceding Termdist courses, will also contribute this time.

Would you like to learn more about why terminology work is important?

Check out our [blog](#) (in Swedish). There, we discuss why it pays to do terminology work, what a book is (and isn't) today, what the Language Act says about terminology, and much more.

TNC önskar glad sommar!

TNC-aktuellt

Ansvarig utgivare: Anna-Lena Bucher.
Redaktion: Anna-Lena Bucher, Åsa Holmér, Henrik Nilsson
Förlag: AB Terminologikum TNC
Adress: Västra vägen 7 B, 169 61 Solna
Tel.: 08-446 66 00. Fax: 08-446 66 29
E-post: tnc@tnc.se
Organisationsnummer: 556562-8491
TNC-aktuellt kommer ut med 2–4 nummer per år.

Hör gärna av dig till oss om det är något särskilt du skulle vilja ha belyst i TNC-aktuellt eller om du har kommentarer på det du har läst.